

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev2 70/07
15.03.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Slijepčevića, predsednika veća, Branislave Apostolović, Slobodana Spasića, Nadežde Radević i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužilaca AA i BB, čiji je punomoćnik AB advokat, protiv tužene Industrije mesa "VV", čiji su punomoćnici BA i BV, diplomirani pravnici, radi isplate besplatnih deonica, odlučujući o reviziji tužilaca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu GŽ.5073/2005 od 14. septembra 2006. godine, u sednici veća održanoj 15. marta 2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilaca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu GŽ.5073/2005 od 14. septembra 2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Vrbasu I P.93/03 od 3. februara 2004. godine, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca AA, kojim je tražio da se obaveže tužena da mu isplati na ime besplatnih akcija – deonica iznos od 14.500,00 DEM u dinarskoj protivvrednosti na dan plaćanja po kursu NBJ sa domicilnom kamatom počev od 1. jula 2001. godine pa do isplate kao i troškove spora. Stavom drugim izreke, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca BB, kojim je tražio da se obaveže tužena da mu na ime besplatnih akcija –deonica isplati iznos od 13.200,00 DEM u dinarskoj protivvrednosti na dan plaćanja po kursu NBS sa domicilnom kamatom počev od 1. jula 2001. godine pa do konačne isplate, kao i troškove spora. Stavom trećim izreke odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove spora.

Odlučujući o žalbi tužilaca Okružni sud u Novom Sadu je presudom GŽ.5073/2005 od 14. septembra 2006. godine žalbu odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdio.

Protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu tužioci su blagovremeno izjavili reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 386. ZPP u vezi članom 491. stav 1. i 4. ZPP ("Službeni glasnik RS", br.125/04) Vrhovni sud je našao da revizija tužilaca nije osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti. Nije učinjena ni bitna povreda iz člana 354. stav 2. tačka 14. ZPP na koju se u reviziji ukazuje, jer pobijana odluka sadrži razloge o bitnim činjenicama.

Prema utvrđenim činjenicama tužilac AA je bio zaposlen jedno vreme kod tužene na farmi "GG", s tim što je penzionisan rešenjem od 16. jula 1996. godine, a BB je radio na istoj farmi, a penzionisan je rešenjem od 24. jula

1986. godine. Tužena je na osnovu člana 17. Zakona o svojinskoj transformaciji i člana 3. Odluke o izdavanju i prodaji akcija od 31. januara 2001. godine, objavila javni poziv za upis akcija po osnovu sticanja u prvom krugu svojinske transformacije, koji je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 15 od 28.2.2001. godine i gde su navedeni uslovi ovog oglasa. Dana 11. marta 2002. godine, Ministarstvo za privredu i privatizaciju, u postupku kontrole zakonitosti postupka svojinske transformacije donelo je rešenje kojim se verifikuje ukupna revalorizovana vrednost osnovnog kapitala tužene po osnovu završenog prvog kruga svojinske transformacije – sticanje akcija po osnovu upisa na dan 21. januar 2001. godine sa određenom strukturom. Istim rešenjem je utvrđeno, da je u stvari postupak svojinske transformacije tužene posle završenog prvog kruga svojinske transformacije sproveden u skladu sa odredbama Zakona. Za oba tužioca nije izvršen upis akcija. Tužilac AA nije ostvario pravo na upis akcija, a tužilac BB nije se prijavio na javni poziv za upis akcija. Komisija za svojinsku transformaciju uputila je dopis tužiocu AA kojim ga obaveštava da je vrednost upisanih akcija koji se stiču po osnovu upisa sa prioriternim stažom veći od 60% od procenjene vrednosti kapitala, te da su akcije AA bez prava prvenstva i da on ne može ostvariti pravo na akcije koje se stiču po osnovu upisa iz razloga što poseduje radni staž bez prioriteta.

Na tako utvrđeno činjenično stanje, pravilno su nižestepeni sudovi primenili materijalno pravo kada su tužbeni zahtev tužilaca odbili kao neosnovan.

Tužena je na osnovu člana 17. Zakona o svojinskoj transformaciji ("Službeni glasnik RS", br. 32/97, 10/2001) objavila javni poziv za upis akcija po osnovu sticanja u prvom krugu svojinske transformacije. Pravo na upis besplatnih akcija realizuje se na način i pod uslovima propisanim odredbama člana 11., 12. i 14. navedenog Zakona. Subjektivno pravo sticanja akcija pod povlašćenim uslovima može se ostvariti samo uz preduzimanje zakonom propisane radnje od strane lica iz člana 11. Zakona. To je blagovremeno podnošenje uredne prijave, odnosno ponude za upis akcija. Lice koje propusti rok za davanje ponude za otkup akcija ili takvu ponudu ne učini, ne može ostvariti pravo na otkup besplatnih akcija.

U konkretnom slučaju taj uslov za tužioca BB nije ispunjen, jer tužilac se nije prijavio za upis besplatnih akcija po osnovu radnog staža kod tužene u postupku svojinske transformacije. Propuštanjem roka za upis akcija on je zbog sopstvenog nečinjenja lišen mogućnosti ostvarenja subjektivnog prava na određeni broj besplatnih akcija tužene. Pravnosnažnim okončanjem postupka privatizacije tužene prestala je i pravna mogućnost tužioca BB da individualnom tužbom ostvaruje sudsku zaštitu prava na upis besplatnih akcija tužene. Zato su nižestepeni sudovi pravilno primenili materijalno pravo kada su odbili njegov tužbeni zahtev za isplatu besplatnih akcija. Iz navedenih razloga, neosnovano u reviziji tužilac tvrdi da su nižestepeni sudovi o tužbenom zahtevu odlučili pogrešnom primenom materijalnog prava.

Tužilac AA se blagovremeno prijavio za upis besplatnih akcija po osnovu radnog staža kod tužene u postupku svojinske transformacije.

Odredbom člana 13. Zakona je propisano da kapital preduzeća za sticanje akcija po osnovu upisa u smislu tog Zakona ne može preći 60% procenjene vrednosti kapitala preduzeća koji se transformiše. Akcije sa popustom, mogu se sticati od kapitala koji preostane po sticanju akcija po osnovu upisa. Prema članu 12. Zakona, lica iz člana 11. tog Zakona ostvaruju pravo na sticanje akcija pod povlašćenim uslovima po osnovu svog učešća u stvaranju društvenog, odnosno državnog kapitala. Zaposleni imaju pravo na sticanje akcija čija je nominalna vrednost 400,00 DEM u dinarskoj protivvrednosti za svaku punu godinu radnog staža u subjektu iz člana 11. stav 2. tog Zakona – akcije po osnovu upisa. Prema odredbi člana 11. stav 2. Zakona zaposlenim licem, smatra se lice koje je zaposleno ili je bilo zaposleno u preduzeću u kome se vrši svojinska transformacija, drugom preduzeću koje raspolaže društvenim i državnim kapitalom, kao i drugom obliku organizovanja koji obavlja delatnost sredstvima u društvenoj ili državnoj svojini, odnosno državnom organu i organizaciji ili organu jedinice teritorijalne autonomije i lokalne samouprave. Prema članu 14. stav 1. i 2. Zakona lica iz člana 1. tog Zakona pravo na sticanje akcija pod povlašćenim uslovima mogu ostvarivati u jednom ili više preduzeća. Lica koja su zaposlena u preduzeću u kome se vrši svojinska transformacija u momentu donošenja odluke o svojinskoj transformaciji imaju pravo prvenstva kod sticanja akcija po osnovu upisa i pravo preče kupovine akcija sa popustom u tom preduzeću za godine radnog staža u tom preduzeću.

Tužena je objavila javni poziv za upis akcija po osnovu sticanja u prvom krugu svojinske transformacije, u kojem je između ostalog navedeno da pravo prvenstva sticanja akcija po ovom javnom pozivu imaju sada i ranije zaposleni i penzioneri za pune godine radnog staža provedenog u AD "VV". Prema utvrđenim činjenicama ugovor o upisu akcija po osnovu sticanja sklopilo je 4.195 lica po osnovu prava prvenstva, a to su radnici i bivši radnici, penzioneri tužene – osigurani i neosigurani zemljoradnici. Kako je zbog velikog broja lica koja su imala pravo prvenstva u sticanju akcija primenjen koeficijent redukcije, to ni lica koja su imala pravo prvenstva nisu ostvarila 400,00 DEM za godinu radnog staža. Tužilac prema uslovima javnog poziva ne poseduje radni staž sa prioriternom, jer nije bio zaposlen u AD "VV" već u pripojenom preduzeću, pa se stoga njegov radni staž smatra radnim stažom bez

prioriteta. Kako je u postupku utvrđeno da je vrednost upisanih akcija koje se stiču po osnovu upisa sa prioriternim stažom veći od 60% od procenjene vrednosti kapitala i da tužilac ne spada ni u jednu kategoriju lica iz člana 14. Zakona o svojinskoj transformaciji, tužiocu u postupku svojinske transformacije nije utvrđeno pravo na upis akcija. Zbog toga što tužilac AA nije ostvario pravo na upis akcija u postupku svojinske transformacije kod tužene, pravilno su nižestepeni sudovi odbili njegov tužbeni zahtev za isplatu vrednosti besplatnih akcija. Neosnovano se stoga revizijom tužioca tvrdi da je ovakva odluka nižestepeni sudova zasnovana na pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Vrhovni sud je na osnovu odredbe člana 393. ZPP reviziju tužioca odbio kao neosnovanu.

Predsednik veća-sudija,

Dragiša Slijepčević, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd